

INTERVIEW FRANS CROLS

Mijnheer Crols, laten we even teruggaan in de tijd. Naar 13 juni 2007. CD&V en N-VA wonnen fors met de verkiezingsbelofte niet in een regering te stappen zonder splitsing van BHV en een grondige staatshervorming. Maar er kwam niks van in huis. Wat is er misgelopen?

Ik denk dat het is misgelopen, waar het altijd is misgelopen in Vlaanderen: namelijk dat de grootste partij – CD&V – op cruciale momenten het lef, de visie, de mensen, de strategie mist om consequent te zijn. Daar zitten nog te veel figuren in die gericht zijn op brute machtsverwerving. In een land waarvan ze zelf zouden moeten weten dat het ten dode is opgeschreven en waarvan we zo snel mogelijk op een democratische en elegante manier van af zouden moeten geraken. Uiteraard heb je in die CD&V (net zoals in VLD) een flamingantische en een belgicistische vleugel. Jammer genoeg blaast die belgicistische vleugel nog altijd de hoogste noten en heeft die het meest in de pap te brokkelen. Vaak bestaat de idee dat dit leeftijdsgebonden is en van voorbijgaande aard. Maar als ik mevrouw Thyssen bezig hoor, dan ben ik heel erg over ontgoocheld over wat zij allemaal durft vertellen over BHV, over Vlaanderen, over België... Ik begrijp die mensen niet. Je moet daar geen zware woorden voor gebruiken, maar die denken absoluut niet aan Vlaanderen, maar alleen aan de macht in zijn meest brutale vorm...

We zijn nu 2 jaar verder en we staan nog altijd even ver. Nergens dus... Van Rompuy verdween naar Europa en Letermé keerde terug naar de Wetstraat 16. Gaat het deze keer wel lukken?

Ik hoop dat we naar een zware regimecrisis gaan. We zijn daar al erg dichtbij geweest. Alleen als er niemand nog een zinnige oplossing vindt, zal men hier tot het beseft komen dat er zowel voor Wallonië als voor Vlaanderen staatsvormende dingen moeten gebeuren. Staatshervormingen zijn achterhoedegevechten in een land dat bitter weinig toegevoegde waarde heeft voor Vlaanderen.

U gelooft niet meer in Belgische staatshervormingen?

Neen, en ik ben daar niet de enige in. Als je de kwalitatieve internationale bladen leest en volgt, dan is daar meer eensgezindheid over de vraag 'hoelang gaat dat daar nog duren' dan

over de stelling dat dit land eeuwig zal blijven bestaan. De teneur is eerder 'wanneer?' dan 'dit zal nooit gebeuren'.

Men denkt vaak ten onrechte dat politieke ontwikkelingen rechtlijnig gaan, maar politieke ontwikkelingen gaan evenmin rechtlijnig als andere. Kijk naar de ineenstorting van de katholieke kerk. Kijk naar de onafhankelijkheid van Congo. Kijk naar de val van de Muur en het IJzeren Gordijn. Tot kort voor het verdwijnen ging iedereen ervan uit dat die muur er voor altijd stond. Het kan soms heel snel gaan.

Er is de voorbije maanden veel gezegd en geschreven over de Maddens-doctrine. Geloof u daarin?

Ik geloof daar in zekere mate in. Als ze optimaal en consequent wordt toegepast. Mag ik een voorbeeld geven? We hebben bij ons in de Kempen het atoomcentrum van Mol. Er staat daar een interessant project op stapel om een nieuwe proefreactor te bouwen voor de ontwikkeling van kerncentrales van de vierde generatie. Daar is in een eerste fase 12 miljoen euro voor nodig. Maar Waals minister Maignette blokkeert de boel, zonder motivering. Buiten het feit dan, dat Mol in Vlaanderen ligt en dat hij ook wel tegen kernenergie is, wat zijn goed recht is... Maar hij legt zich compleet dwars. Dat is dus een project dat van Mol een internationale aantrekkingspool zou kunnen maken in nucleaire spits technologie. Dan zeg ik: pas de Maddensdoctrine toe. Neem dat dossier als Vlaamse regering in handen en zoek het geld. Voor de rest is de filosofie perfect. Waarom moet je altijd ingaan op Waalse eisen? Durf 'neen' te zeggen. Ik hoor Maingain zeggen: als jullie BHV splitsen, valt België uit elkaar. Het zij zo. Welja, zij zullen daar meer hinder van hebben. Laat hen maar eens over de brug komen om het land te redden. Dat moet niet altijd CD&V zijn, of VLD, SP.A.

Wordt de Maddens-doctrine niet aangegrepen om op het communautaire vlak niks te doen?

Ja. Kris Peeters is een honorabel man, een harde werker, een sympathieke man in de omgang. Hij heeft vaak een goeie kijk op de dingen, maar hij is ook zeer ontgoochelend op Vlaams vlak. Daar laat hij zich volledig inpakken door zijn eigen partijleiding. Hoe hij daar ooit uit moet geraken met het behoud van zijn eigen geloofwaardigheid, is een heel groot vraagteken. De Vlaamse regering belijdt voor de Maddens-doctrine wel wat sympathie met woorden, maar in de praktijk zie ik weinig concrete daden.

De federale regering is virtueel failliet en is gaan bedelen bij de deelstaten. Minister Muyters (N-VA) is fier dat Vlaanderen 80% van de inspanningen draagt om het gat in de begroting te dichten... Heeft Vlaanderen een kans laten schieten?

Ik denk dat dit een illustratie is dat het vriendelijke mensen zijn, dat ze ook in 2009 en 2010 blijven reageren als gefrustreerde, bange mensen, die onvoldoende durven omgaan met macht, die schrik hebben van hun eigen schaduw.

Gelooft u überhaupt nog dat er een staats hervorming komt en een splitsing van BHV?

Ik denk dat men in de volgende maanden, met oog op het voorzitterschap van de EU, alle mogelijke dingen uit de kast zal halen om te pappen en nat te houden, maar het is een onhoudbare situatie die CD&V electoraal heel bitter zal opbreken. BHV is een mineur en symbolisch probleem – wat niet wil zeggen dat het onbelangrijk is. Maar als men er niet in slaagt om dat probleem op te lossen, loopt CD&V zwaar gezichtsverlies op. En dan volgt er zeker een terugslag.

Ik ben er mij van bewust dat er de volgende maanden duizenden werklozen zullen bijkomen, maar het is ook een feit dat het hoogtepunt van de economische crisis achter de rug is. Roep die economische crisis dan ook niet meer in als reden om de noodzakelijke hervormingen tegen te houden en stilstand te aanvaarden.

Er komt geen onderhandelde oplossing voor BHV. Dan volgt de eenzijdige splitsing in het parlement. De regering valt en er komen verkiezingen, maar die zijn onwettig. De Vlaamse en Waalse regering zijn dan de enige legitieme regeringen en dus komen er confederale onderhandelingen. Dat scenario schetst Eric Van Rompuy. Volgens hem is dat ‘het einde van de democratie’ en ‘het einde van België’...

Het einde van België, daar kan ik nog inkomen. Maar wat dat te maken heeft met het einde van de democratie? De splitsing van BHV is gewoon een zeer zuivere toepassing van de grondwet. Waar heeft hij het over? Ach, dat is zo van dat typische, christendemocratische doemdenken, waar zelfs verstandige mensen zoals Van Rompuy wat al te vaak mee colportereren.

Een regimecrisis schrikt mij hoegenaamd niet af. Dat zou de boel eindelijk eens op een realistische manier zuiveren en zweren proper maken. Dat is nodig. Er is een catharsis nodig. Niet alleen omwille van nationalistische, emotionele redenen, maar voor de Vlaamse welvaart. Niet alleen de welvaart van kleine en grote beleggers, maar de welvaart van iedereen. Die moet gered worden door een Vlaams beleid dat op onze maat gesneden is: minder syndicatie, meer ondersteuning van de vrije markt, meer bevoegdheden op vlak van economie, zodat je niet meer op blokkades stuit uit andere gemeenschappen... Binnen België is dat uitgesloten.

In 2005 was u één van de auteurs van het fameuze Warandemanifest voor een zelfstandig Vlaanderen. Dat was toen nogal ophefmakend, omdat Vlaamse topondernemers puur uit rationele overwegingen en met cijfers in de hand pleiten voor onafhankelijkheid...

Ja, maar ons boek was eigenlijk niet meer dan de Vlaamse toepassing van een baanbrekend en richtinggevend internationaal boek 'The size of Nations' van Enrico Spollaoré en Alberto Alessini. Dat was de eerste internationale studie over de vraag hoe het komt dat meer en meer landen onafhankelijk worden? Wat is de motivering daarvan en de economische logica?

De Warandegroep kreeg nadien het verwijt van 'centenflamingantisme'. Maar dat stoort u niet?

Neen, omdat het zo'n geweldige dooddouner is. Als de SP.A wat wil doorduwen, heeft dat ook vaak te maken met centen, met het beschermen van het inkomen van bepaalde groepen. Centenflamingantisme? Men zou het ook kunnen zien als een vorm van volwassenheid binnen de Vlaamse beweging. Economie is nu eenmaal heel belangrijk, voor elk land, dus ook voor Vlaanderen. Dus laten we vooral niet doen aan zelfcastratie. 'Oei, oei economie'. Alsof opkomen voor de eigen economische belangen niet mag.

Als je 175 jaar in België de facto optreedt als OCMW voor een minderheidsgroep, dan wordt het toch hoog tijd dat je je afvraagt: moet dat wel en kan dat wel? Al dat dure taalgebruik rond solidariteit, is dat geen misverstand, of een leugen? Als er ooit één gemeenschap solidair is geweest – al van in de 19de eeuw – dan zijn dat de Vlamingen. Lees er de studie van professor Hannes maar op na.

Voor jullie – de ‘Vlaams-rationalisten’ – was de Vlaamse economie hét doorslaggevende argument. Vandaag wordt de economische crisis juist als argument gebruikt om de communautaire problemen in de koelkast te stoppen en het Vlaamse autonomiestreven af te remmen...

Ik betreur dat. Dat is een gebrek aan dossierkennis. Vlaanderen heeft de voorbije 40 jaar een merkwaardige economische renaissance gekend. Die hebben we voor 85 – 90% zelf verwezenlijkt. Met ondernemers, middengroepen, universiteiten, hogere scholen. We hebben die welvaart zelf opgebouwd en versterkt via buitenlandse investeringen. Als je die wil beschermen moet je je eigen economie kunnen sturen, veel meer dan nu.

In 2007 – in volle politieke crisis – sprak pakweg de helft van de Vlamingen zich uit voor onafhankelijkheid. Dat momentum lijkt vandaag ver weg. Zijn de mensen die communautaire ‘ambras’ niet beu?

Nee, ik denk dat je het zo niet mag zien. Ik volg daarin de optelsom van Bart Maddens. De zogenaamde ‘V-partijen’ behalen samen 35 tot 37 procent. Dat is absoluut niet het maximum. Als CD&V blijft blunderen, zal er een deel van hun stemmen afvloeien naar Vlaams Belang, N-VA en LDD. Vlamingen zijn braaf, en komen vaak nog niet openlijk naar buiten met hun mening. Maar, als ik rondstap in kringen van zakenmensen dan hoor ik toch al veel jaren bij mensen waarvan je het niet zou zeggen: ‘Crols, je hebt gelijk. Wij kunnen dat niet zeggen, maar we volgen u wel. Het schrikt ons helemaal niet af die Vlaamse onafhankelijkheid. We weten dat een radicale staatsvorming absoluut noodzakelijk is’. Dus ik ben wel hoopvol.

Hoe komt het dat die V-partijen hun electorale score niet weten om te zetten in politieke macht?

Wel, omdat ze vandaag nog altijd een bloedhekel aan mekaar hebben. Wat voor een deel wel begrijpelijk is. De houding van de N-VA tegenover Vlaams Belang is voor een deel tactiek. Voor Bart De Wever is het Vlaams Belang ‘de baarlijke duivel’. Hij weet dat dit voor een stuk zijn levensverzekering is en de manier om zich bij een bepaald publiek geliefd te maken en daar stemmen te winnen. Het Vlaams Belang liet zich lange tijd leiden door de stelling dat men elk compromis moet afwijzen om niet besmet te raken. En LDD? Daar zit toch ook wel een dosis flamingantisme. Jean-Marie Dedecker is niet direct een kandidaat om naar de IJzerbedevaart of -Wake te gaan, maar hij heeft in het verleden wel laten zien dat hij verstandig genoeg is en niet hoog oploopt met het koningshuis. Ik zie daar ook wel een aantal Franstalige mensen meedraaien, maar dat zegt niet zoveel. Ik ken in Antwerpen

vooraanstaande Franstaligen die zeggen: 'België mag voor ons gerust verdwijnen. Als Vlaanderen onafhankelijk wil worden, wij gaan dat niet tegenhouden'.

Klopt het dat de Walen al bezig zijn met het après-Belgique-tijdperk, terwijl de Vlaamse traditionele partijen daar absoluut nog niet mee bezig zijn?

Ik denk dat wel. Mij valt het op. Er is zelfs een groep in Wallonië die zegt: wij hebben door hoe het hier aan 't evolueren is. Wij willen dat er bij de opvolging van Danneels een discussie komt over de confederalisering van de kerk. Dat leeft dus wel in Wallonië. Die mensen weten zeer goed dat ze nu veel lawaai moeten maken...

Het is een strategie om het onderste uit de kan te halen?

Ja, natuurlijk. We moeten eens terugkijken naar de splitsing van de universiteit van Leuven. Bij de splitsing werd gezegd dat dit het einde zou zijn voor de KUL. Maar kijk, de KUL is enorm gegroeid. En de Waalse UCL doet het ook niet slecht. Dus waar hebben we het over? Uiteraard is de splitsing van een universiteit niet hetzelfde als die van een land, maar toch. Dezelfde dynamiek zal spelen. Geef Vlamingen eindelijk de tijd om zich met andere beleidsvlakken bezig te houden dan met de zoveelste communautaire bijkomstigheid. Ik zeg niet dat we dan meteen in het aards paradijs zullen leven, maar dan is het tijdsgebruik van veel politici in Vlaanderen alvast totaal anders dan het nu is. Dat is pure winst.

U pleitte op de IJzerwake voor het loslaten van Brussel. Dat is voor een deel van de Vlaamse beweging zoveel als vloeken in de kerk.

Ja, dat schept animo, maar dat is ook niet slecht. Buiten wat ahoe-geroep is het merendeel van de mensen mij achteraf komen zeggen: 'eindelijk iemand die het zegt. We denken dat ook, we hebben dat veel te lang gezien als een taboe'. Mijn punt is: je moet niet zeggen 'we gaan eerste een oplossing zoeken voor Brussel.' Nee, we moeten zeggen 'wij willen onafhankelijk worden'. En dan, na die principiële beslissing, zoeken naar een nieuw samenlevingsmodel met Brussel.

Brussel is vandaag het ultieme blokkerings- en chantagemiddel?

Absoluut. Brussel is een middel om de Vlaamse publieke opinie onder druk te zetten.

Dat was ook de reden waarom u zei: we moeten die grendel wegschuiven?

Ja, ik kan dat alleen maar herhalen. Het overbeklemtonen van Brussel door Vlaamse politici is ook al te lang een alibi geweest om niet te moeten nadenken over Vlaamse staatsvorming.

Ligt de sleutel uiteindelijk niet bij CD&V. In 2007 zei Leterme dat het Belgische overlegmodel was vastgelopen en op zijn grenzen was gebotst. Waarom trekken ze daaruit dan niet de onvermijdelijke politieke conclusie?

Dat is de ‘one million dollar-question’ in Vlaanderen. Dat heeft gewoon te maken met de aard van het beestje. Vlaanderen is kapot gemaakt door een onderdanigheidscultuur. Vlamingen zijn braaf en blijven in de kern knechten. Ik vind in dat gedrag grote gelijkenissen met wat de communistische schrijver en voorvechter van de Surinaamse onafhankelijkheid Anton De Kom schreef: “Geen volk kan tot volle wasdom komen, dat erfelijk met een minderwaardigheidsgevoel belast blijft.” Dat verklaart volgens mij voor een stuk het gedrag van kartonnen helden als Verhofstadt, Martens, Van Rompuy en Dehaene.

Geloof u dat er een kantelmoment komt waarop CD&V niet meer voor België en de macht kiest, maar voor Vlaanderen ?

Ik denk dat wel, al kan ik daar geen jaartal op plakken. Maar ze zullen gedwongen worden door de dagelijkse praktijk waarin ze zitten en vastzitten. Het zullen nooit de voortrekkers zijn van de Vlaamse onafhankelijkheid, maar ze zullen wel als grote opportunisten reageren als ze merken dat men er met Belgische ‘oplossingen’ niet meer komt.

Het klopt dat je niet meteen hele brede groepen van mensen ziet die ‘vechten’ voor een onafhankelijk Vlaanderen. Maar er zijn ook absoluut geen grote groepen die vechten voor het behoud van België. Er is geen pro-belgische partij die nog wat voorstelt. Om terug te komen op het zakenleven. Laten we zeggen dat 30% van de Vlaamse ondernemers gewonnen is voor Vlaamse onafhankelijkheid, 30% is voor confederalisme, 30% denkt ‘laat het maar zo’ en 10% heeft geen mening. Maar dat is totaal wat anders dan 80% die zouden zeggen ‘daar beginnen we niet aan, laat België maar bestaan’. Men zal een aantal dingen gewoon ondergaan. Het is gewoon de loop van de geschiedenis.

Slotvraag: Kan u nog een keer kort uitleggen waarom België moet verdwijnen en waarom Vlaanderen onafhankelijk moet worden?

Dat is simpel. België is het land met verhoudingsgewijs de hoogste staatsschuld ter wereld. België is het land met de hoogste belastingen per inwoner in Europa. België is het land met de laagste pensioenen voor niet-ambtenaren. België is het land waar een Vlaming een derde meer belastingen betaalt dan een Franstalige. België is het land waar één volk, al 179 jaar lang enorm veel geld overhevelt naar zijn burens. België is het land waar het minst wordt gedaan om de vergrijzing op te vangen. België is het land van de onopgeloste problemen.

Een regimecrisis is onvermijdelijk en zal op korte termijn leiden tot confederalisme en op middellange termijn tot Vlaamse autonomie. Is dat het paradijs? Nee, wellicht niet. Maar dan kunnen we eindelijk de problemen grondig aanpakken. Kan dat niet in België? Nee, dat kan niet in België. Yves Leterme heeft het al ondervonden en hij zal het opnieuw ondervinden...

Mijnheer Crols, van harte dank voor het boeiende gesprek.

Een ingekorte versie van dit interview verscheen in het nieuwe Vlaams Belang Magazine (januari 2010)